

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1. เพื่อสำรวจว่าสวัสดิการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาจัดให้ผู้สูงอายุตรงกับที่ผู้สูงอายุต้องการหรือไม่? และ 2. เพื่อสำรวจความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลนิคมพัฒนาเพิ่มเติมจากสวัสดิการที่ได้รับอยู่แล้ว กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา 222 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 222 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100 จึงนำมาวิเคราะห์ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สำหรับข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสวัสดิการของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาจำนวน 222 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 60-70 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ 3,001 บาท - 6,000 บาท สถานภาพสมรส พักอาศัยอยู่หมู่ 3
2. ความตรงกับความต้องการที่ผู้สูงอายุมีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาทั้ง 8 ด้าน ในภาพรวมพบว่า มีความตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาและข้อมูลข่าวสาร ด้านการอำนวยความสะดวกในการมารับบริการจากอบต.นิคมพัฒนา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านสุขภาพอนามัยและด้านอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง
3. ความตรงกับความต้องการที่ผู้สูงอายุมีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายมีความตรงกับความต้องการสวัสดิการมากกว่าเพศหญิง จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 81-90 ปีมีความตรงกับความต้องการสวัสดิการมากกว่ากลุ่มอายุอื่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความตรงกับความต้องการสวัสดิการมากกว่าระดับการศึกษากลุ่มอื่น จำแนกตามอาชีพพบว่า ไม่มีอาชีพและมีอาชีพรับจ้างมีความตรงกับความต้องการสวัสดิการมากกว่าอาชีพอื่น จำแนกตามรายได้ต่อเดือนพบว่ากลุ่มรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทมีความตรงกับความต้องการ

สวัสดิการมากกว่ากลุ่มรายได้อื่น จำแนกตามสถานภาพพบว่าสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างมีความตรงกับความต้องการสวัสดิการมากกว่ากลุ่มสถานภาพอื่น จำแนกตามกลุ่มที่พักอาศัยพบว่ากลุ่มที่พักอาศัยหมู่ 1 มีความตรงกับความต้องการสวัสดิการมากกว่าที่พักอาศัยหมู่อื่น

4. สวัสดิการที่ผู้สูงอายุต้องการในองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาดำเนินการเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการศึกษาและข้อมูลข่าวสาร ต้องการจัดให้มีศูนย์บริการให้คำแนะนำปรึกษา ด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 98.2

4.2 ด้านสุขภาพอนามัย ต้องการจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่สำหรับรักษาพยาบาลแบบฉุกเฉิน 24 ชม. ได้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100

4.3 ด้านอาชีพต้องการจัดหางานที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้สูงอายุ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อจัดทำกิจกรรมเสริมรายได้โดยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมด้วย จัดหางานในลักษณะการส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ เช่น การพับถุงกระดาษ งานฝีมือ เป็นต้น และจัดให้มีกองทุนอาชีพผู้สูงอายุ ต้องการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 19.4

4.4 ด้านการอำนวยความสะดวกในการรับบริการจากอบต.นิคมพัฒนา ต้องการจัดให้มีรถบริการรับ - ส่งผู้สูงอายุที่ไม่มีพาหนะในการเดินทางมาติดต่อที่อบต.รวมถึงให้บริการถ่ายเอกสารให้กับผู้สูงอายุที่มารับบริการจากอบต.มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100

4.5 ด้านนันทนาการ ต้องการให้จัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ และจัดกิจกรรมรวมกลุ่มกันของกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น มีชมรมผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 74.3

4.6 ด้านที่อยู่อาศัย ต้องการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

4.7 ด้านเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องการจัดให้มีกิจกรรมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100

4.8 ด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ต้องการจัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุประสานให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภค บริโภค มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสวัสดิการของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ในภาพรวม พบว่า ความตรงกับความต้องการที่ผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาด้านเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ด้านอาชีพ เนื่องจาก ผู้สูงอายุ เป็นวัยที่สุขภาพร่างกายเริ่มถดถอยจึงทำไม่สามารถประกอบอาชีพได้เหมือน

วัยหนุ่มสาว ความต้องการทำงานเริ่มน้อยลงและผู้สูงอายุบางรายมีงานทำอยู่แล้วแต่ไม่กล้าเปลี่ยนแปลงในการที่จะเรียนรู้การทำงานในรูปแบบอื่น ๆ ทำให้มีความต้องการสวัสดิการด้านอาชีพน้อย แต่ผู้สูงอายุเองต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องการมากเพื่อจะได้นำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และเมื่อพิจารณาความตรงกับความต้องการที่ผู้สูงอายุมีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลนครพัฒนาเป็นรายด้านนั้น สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการศึกษาสวัสดิการของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลนครพัฒนา จังหวัดระยอง ในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า ความตรงกับความต้องการที่ผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลนครพัฒนาตรงกับความต้องการในระดับมาก 5 ด้านด้วยกันคือด้านเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ด้านการอำนวยความสะดวกในการมารับบริการจากอบต. นครพัฒนา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษาและข้อมูลข่าวสาร สำหรับด้านสุขภาพอนามัยและด้านอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความตรงกับความต้องการที่ผู้สูงอายุมีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลนครพัฒนาเป็นรายด้านนั้น สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านการศึกษาและข้อมูลข่าวสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้สูงอายุต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ เช่น สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สูงอายุเห็นว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะทำให้ดำรงชีวิตได้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคม และรู้สึกว่าคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านข้อมูลข่าวสาร โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ สื่อสารให้ผู้สูงอายุได้ทราบถึงสิทธิของตนเองในการเข้าถึงบริการของรัฐ

2. ด้านสุขภาพอนามัยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการได้รับการตรวจสุขภาพทั่วไปประจำปีอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเกิดการเสื่อมถอยของร่างกายทำให้ผู้สูงอายุเกิดโรคต่าง ๆ ทำให้ผู้สูงอายุต้องการได้รับการตรวจสุขภาพทุกปี ปีละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณทองเจริญ และสิววรรณ อุณนาภิรักษ์ (2543) กล่าวว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการตรวจสุขภาพประจำปี ปีละ 1 ครั้ง

3. ด้านอาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้สูงอายุต้องการได้รับการช่วยเหลือด้านการจัดหาตลาดรองรับสินค้าที่ผู้สูงอายุผลิต ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ต้องการได้รับการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ตามความถนัด รวมถึงการได้รับการสนับสนุนเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพ

อยู่ในระดับน้อย ผู้สูงอายุในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลนครพัฒนาเมืองราชบุรีพร้อมรับอยู่แล้วทำให้ขาดความต้องการในด้านนี้

4. ด้านการอำนวยความสะดวกในการมารับบริการจากอบต.นครพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการขอรับบริการจากอบต.นครพัฒนามากที่สุด การมีช่องทางบริการพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ และการมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุ เช่น มีโต๊ะ เก้าอี้ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ มีไม้เท้า รถเข็นนั่ง ห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สูงอายุขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการรับบริการจึงจำเป็นต้องการให้เจ้าหน้าที่คอยแนะนำช่วยเหลือ

5. ด้านนันทนาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และต้องการมีกิจกรรมทั้ง 3 อย่างอยู่ในระดับมาก เนื่องจากวัยสูงอายุมักไม่ค่อยมีกิจกรรมใดมากนัก ดังนั้น จึงต้องการให้อบต.จัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ให้กับคน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ ทองเจริญ และสิวรรณ อุณาภิรักษ์ (2543) กล่าวว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางขนบธรรมเนียมประเพณี

6. ด้านที่อยู่อาศัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยต้องการได้รับความช่วยเหลือในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กรณีผู้สูงอายุไม่มีที่อยู่อาศัยมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ขั้นที่ 1 คือ ความต้องการเพื่อการอยู่รอดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

7. ด้านเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน และการมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการมอบเงินเบี้ยยังชีพกรณีที่ได้รับเป็นเงินสด เช่น มีบริการมอบเงินเบี้ยยังชีพให้ถึงบ้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สูงอายุบางรายไม่ได้ทำงานส่งผลให้ไม่มีรายได้ และผู้ที่ทำงานทำรายได้ก็อยู่ในระดับไม่มากนัก ดังนั้นการมีเงินเบี้ยยังชีพจะได้มีเงินมาใช้จ่ายดูแลตัวเองก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีไม่เป็นภาระของลูกหลานสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ ทองเจริญ และสิวรรณ อุณาภิรักษ์ (2543) กล่าวว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการเงินช่วยเหลือเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

8. ด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีอาสาสมัครมาดูแลเยี่ยมเยียนดูแลทุกข์สุขที่บ้านและพาไปร่วมงานในชุมชนมากที่สุด

ผู้สูงอายุยังมีความต้องการสวัสดิการเพิ่มเติมจากที่ได้รับจากองค์กรบริหารส่วนตำบลนครพัฒนาอยู่แล้ว ดังนี้

1. ด้านการศึกษาและข้อมูลข่าวสาร ต้องการจัดให้มีศูนย์บริการให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่าง ๆ ผู้สูงอายุ มากที่สุด
2. ด้านสุขภาพอนามัย ต้องการจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่สำหรับรักษาพยาบาลแบบฉุกเฉินได้ 24 มากที่สุด
3. ด้านอาชีพต้องการจัดหางานที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้สูงอายุ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อจัดทำกิจกรรมเสริมรายได้โดยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมด้วย จัดหางานในลักษณะการส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ เช่น การพื้ดงกระดาษ งานฝีมือ เป็นต้น และจัดให้มีกองทุนอาชีพผู้สูงอายุ ต้องการมากที่สุด
4. ด้านการอำนวยความสะดวกในการรับบริการจากอบต.นิคมพัฒนา ต้องการจัดให้มีรถบริการรับ – ส่งผู้สูงอายุที่ไม่มีพาหนะในการเดินทางมาติดต่อที่อบต. รวมถึงให้บริการถ่ายเอกสารให้กับผู้สูงอายุที่มารับบริการจากอบต.มากที่สุด
5. ด้านนันทนาการ ต้องการให้จัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ และจัดกิจกรรมรวมกลุ่มกันของกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุจะได้มีเวทีจัดทำกิจกรรมร่วมกัน
6. ด้านที่อยู่อาศัย ต้องการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้มากที่สุด
7. ด้านเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องการจัดให้มีกิจกรรมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุด
8. ด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ต้องการจัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุประสานให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภค บริโภค มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ควรมีพระราชบัญญัติ หรือ กฎหมายรองรับ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น จัดตั้งโรงพยาบาลสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ โดยเฉพาะ โดยให้ผู้สูงอายุได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลฟรี และอย่างดีเยี่ยม
2. ควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานผู้สูงอายุอย่างเพียงพอเพื่อจะได้จัดกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ อันเกิดประโยชน์กับผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา
3. ญาติและผู้ใกล้ชิดและจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุตามสมควรมากกว่าจะให้ผู้สูงอายุรอรับจากหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอ ทัวถึง และตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ

4. ควรจัดสวัสดิการด้านชุมชนเพิ่มเติมให้กับผู้สูงอายุ เช่น จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการที่ผู้สูงอายุมิต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง
2. ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุได้ตรงตามที่ต้องการและทั่วถึง

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University